

2.5.1960
**Nordmalingsbilar i
krock på riksvägen**

Ett par bilar hemmahörande på olika håll inom Nordmalings kommun, törnade på valborgsmässan natten ihop i en kurva på riksstretton vid Aspeå. Den ena bilisten, som var på väg söderut, försökte gena i en kurva och mötte då den andra bilen. Båda bilarna fick karosseriskador.

50 år fyller den 3 maj skomakarmästaren Karl Oskar Jarefalk, Rundviksverken.

Han är född i Lögdeå. Fadern var skomakare på fritid och lärde sonen laga skor, men Jarefalk ville även pröva på annat arbete och var under några år anställd vid industrin i Rundvik innan han på allvar gick in för skomakeriyrket. Efter att ha arbetat i yrket i Lycksele och Söråker kom Jarefalk i början på 40-talet till Rundvik där han sen dess har bedrivit egen skomakerirörelse. Han är känd som en skicklig och snabb yrkesman och inte bara lagar utan även tillverkar pjäxor och stövlar på beställning.

Jarefalk är änkeman sedan 1954 och har numera delvis övergivit sitt yrke som skomakare och har på nytt börjat arbeta vid industrin i Rundvik.

50 år fyller den 3 maj tillskäraren Johan Manfred Karestål, Rundviksverken.

Han är född i Rundvik. Där började han som ung pojke att arbeta vid sågverket och kom sedermera över till masonitefabriken där han under många år arbetat vid specialskärningsavdelningen. Karestål har bla inom IFK Rundvik lagt ner mycket arbete och möda för fotbollen och har varit lagledare under många år och har även aktivt medverkat. Han är ägare till en trevlig och välskött villafastighet.

Manfred Karestål är känd som en lugn och sympatisk människa och har många vänner i rundviksbygden och bland idrottsutövare runt om i länet. På senare år har Karestål på sin fritid prövat sin lycka som försäljare och är bla ombud för en TV-firma.

2.5.1960

2.5.1960

VÄSTERBOTT

Våren i våra bygder

Nordmalings manskörs ledare och dirigent förre kantorn och överläraren S. O. Ljunglöf, blomsterhyllades efter körens framträdande av direktör G. A. Näslund.

Våren hälsades i Nordmaling, utanför gamla prästgården, av Nordmalings manskör. Det var många år sedan manskören på Vallen var i verksamhet och den hälsades med varma applåder av den rätt talrika publiken. Manskören fick som bekant i vinter en vacker donation av framlidna fru Ally Näslund, och maken, direktör G. A. Näslund, passade på att ge manskörens valborgsmässoleddare, f. överläraren och kantorn S. O. Ljunglöf blommor.

Talet till våren hölls av fru Ann-Mari Nordström, Örsbäck och för serveringen i gamla prästgården svarade som vanligt IM:s lokalstyrelse.

Majvaka i Orrböle

Nyåkers DUF:s majvaka i Orrböle blev livligt besökt. Vakan inledes av trafikbiträdet Kurt Nyberg. För kvällens tal svarade predikant Edler. Det var rikligt med sång, av sångare i grupper och solosång av fru Anna Fredlander. Efter mötet följde majbrasa. Även vid denna sjöngs vårliga sånger och leven utbringades.

I Rundvik

hälsades våren välkommen från folkskolans trappa med sång av Rundviks manskör och tal till våren av vice pastorer Jonas Östman, Nordmaling. Vårfirandet avslutades med en andaktsstund i kyrkan där kyrkoadjunkt Sven Nygren talade.

Majfirandet i Gräsmyr

hölls traditionellt i lutherska missionshuset med bröderna Albin och Helmer Sjölund som inbjudare. Predikan hölls av Bror Egelby, Karlsbäck, sång och servering, samt brasa.

traktionerna på båda ställena. De stora "lapphandskar" som sedan föll tätt, gick nog litet utanför programmen.

Vädret under första maj var mycket dåligt och regnet stod som spön i backen, varför det tilltänkta demonstrationståget från Kempetorget ner till Hörneforsgården blev inställt. Inte bara för omtanken om de demonstrerandes kläder utan också om musikanternas instrument. Musik blev det dock i Hörneforsgården liksom även sång av manskören. Statsrådet Ragnar Edenman höll talet.

Pepparkaksfabriken i Nyåker återuppstår

Det tycks nu vara helt klart att Bröderna Åströms pepparkaksfabrik i Nyåker, som eldhärjades vid en totalbrand på påskdagen, kommer att byggas upp omedelbart. En ny tomt köptes preliminärt på fredagen.

Det rör sig om en mycket central tomt strax intill Nyåkers järnvägsstation, Nyåker 13:1 som har en areal om hela drygt 12.000 kvadratmeter. Nordmalings kommuns företagsnämnd har medverkat till de nya

planerna och kommunen kommer att i görligaste mån hjälpa de båda bröderna att återuppbygga sin fabrik.

Byggnadstillstånd för den nya fabriken är redan klart och ritningar ligger inne hos byggnadsnämnden. Den nya fabriken får en betydligt större kapacitet än den gamla. Bröderna Åström räknar med en produktion om 75.000 pepparkakor i timmen.

ändra firmanamnet till Hotellaktiebolaget Vingen.

Den extra bolagsstämman var välbesökt och nu blir det den ordinarie bolagsstämman som slutgiltigt skall konfirmera detta beslut.

25.1960

Dussinet mål för Olofsfors mot IFK Rundvik

Söndagens vänskapsuppställelse på Bruksvallen mellan Olofsfors och Rundvik resulterade i utklassningsseger för hemmalaget, som vann med hela 12-0 efter 4-0 i halvtid.

Det skall dock först och sist erkännas att Rundvik ställde upp med ett flertal reserver, bland annat för målvakten. Vidare saknades både Tore Hågglund, Gert Nilsson, Erik Eklund och Hans Persson i masonitegandet.

Olofsfors som sedan i fjol fått Ake Lundgren från Lödöden och Ove Sävenskog, Tväråbäck, som förstärkningar i kedjan spelade piggt och målsuget. Särskilt hi Nils-Erik Jonsson visade fina takter och var tillsammans med Ake Lundgren och Lennart Nyberg anfalllets främsta.

Erhard Höglander, som i fjol hotade med att lägga upp, var halvbäckslinjens bäste. Olle Jonsson spelade hbb i stället för Kjell Hjelt, som lagt bollskorna på hylan och i stället ägnat sig åt att sköta grabbarnas träning.

Backarna Bengt Höglander och Milton Holmberg skötte sig också bra liksom Tore Nyberg i målet.

Lennart Nyberg och Lennart Jonsson gjorde vardera fyra mål, Nils-Erik Jonsson tre samt Ove Sävenskog ett och därmed var dussinet fullt för Olofsfors.

Domare: Karl-Johan Jonsson, Rundvik.

Urguays fotbollslandslag kommer till Sverige i sommar. Laget skall även spela i Italien. Uruguays fotbollsforbund har skrivit till svenska fotbollsforbundet och begärt att få spela landskamp i Sverige den 7 augusti. Något svar har dessvärre inte kommit. Så fort "Atlantcupen" är avslutad den 24 juli reser laget till Europa. I Italien skall sydamerikanerna spela den sista juli.

35.1960

FLYGTRAFIKEN på NORDMALING

återupptages i full utsträckning

måndag 2 maj

LINJEFLYG

Dubbelseger för Rundvik i Björnaskyttet

Örnsköldsvik (VK) Björna skytteförening anordnade på söndagen det traditionella förstamajskyttet med deltagare från södra Västerbotten och Ångermanland. Tillhoppa startade 161 deltagare och segern gick till Ake Rasch, Rundvik, som noterade 27 träff.

Tävlingen blev rätt svår genom det ojämna siktförhållanden som rådde. En del stationer var också särskilt besvärliga, bland annat att bunkern med ansiktsskydd på 136 m.

Resultat: F 5: 1) A. Rasch, Rundvik 27 träff. 2) S. Andersson, Rundvik 24. 3) S. O. Lindgren, Gräsmyr 24. 4) S. E. Westberg, Örnsköldsvik 23. 5) S. Andersson, Hörnefors 22. 6) T. Ögren, Gräsmyr 21.

F 4: 1) M. Ögren, Örnsköldsvik 24. 5) H. Lindberg, Gräsmyr 21.

Veteranklass: 1) H. Johansson, Skorpö 21. 2) E. Strömberg, Gräsmyr 15.

F 3: 1) S. Wikner, Långsele 23. 2) I. Strömberg, Gräsmyr 22. 4) A. Andersson, Vännäs 20. 5) K. E. Bergström, Hörnefors 19.

F 2: 1) L. Lindblom, Örnsköldsvik 21. 3) R. Lindgren, Rundvik 20.

F 1) 1) L. Jonsson, Anundsjö 18.

Nr 102 Tisdagen 3 maj 1960

Nytt flygstopp i Olofsfors

Linjeflyg som på söndag kväll återupptog trafiken på Olofsfors-fältet såg sig på måndagen på nytt tvungna att stoppa trafiken. Regnet under söndag och måndag gjorde banorna allt för sura. I första hand blir det stopp till på onsdag.

Uddamålsvinst för Nordmaling över Olofsfors

Nordmaling (VK) Olofsfors IK och Nordmalings IF möttes på måndag kväll i en vänskaplig uppgörelse på Bruksvallen i Olofsfors. Nordmaling vann med 2-1 (1-0), ett resultat som får anses fullt rättvist. Man var åtskilligt nyfiken på hemmalaget som i söndags tvålade till ett något reservbetonat IFK Rundvik med hela 12-0, men grabbarna hade antagligen den matchen i benen för mot Nordmaling gick det mesta i baklås.

Den regnblöta och tungsprungna planen förstörde de flesta anstanserna till ordnat spel då bollen allt som oftast stannade upp i vattenpölar. Båda lagen kämpade dock berömvärt.

Första halvlek blev händelsefattig och det skapades inte många måltillfällen förutom Olof Östenssons fullträff. Andra halvlek blev det piggare spel och Ake Lundgren kunde utjämna. Nordmalings segermål svarade Kjell-Sture Öberg för på ett Jogedahl-pass.

Bland gästerna märktes främst K. K. Ahlgren samt bland forwards Kjell-Sture Öberg, Olof Östensson och Sven-Erik Jogedahl.

I hemmalaget var innertrion Nils-Erik Jonsson, Lennart Jonsson och Ake Lundgren samt stoppern Ehard Höglander och backen Milton Holmberg de bästa korten.

Karl-Johan Jonsson, Rundvik, dömde.

3.5.1960

Severt

Nordmalingsaffär i flyttartagen

Första kunden i de nya affärslokalerna, fru Olga Östensson, blomsterhyllas av affärsinnehavinnan fru Anna Almqvist.

Nordmalings färghandel, med anor från sekelskiftet, har i dagarna flyttat in i nya affärslokaler. Tidigare har affären under alla år varit knuten till den sk Hammargården. Men Hammargården håller på att förvandlas till en ungdomsgård, och då behöver man hela den stora golvytan. Apoteket har makat på sig tidigare, och nu kom turen till färghandeln.

Men nuvarande innehavarinna, som har fyra decennier knuten till affären, därav hälften som egen företagare, har fått nya fina lokaler i fd landsfiskalskontoret i den strömbergska fastigheten efter Storgatan (numera med affärschef Kurt Westman som ägare). När andra fick njuta av majeldar på valborgsmässoafton, fick Nordmalings färghandels innehavarinna, fru Anna Almqvist, och hennes medhjälparstab flytta lagret till långt fram på småtimmarna. Men på måndag morgon var allt klart, och första kunden kunde blomsterhyllas. Blomsterhyllad blev också fru Almqvist av en lång rad grossistfirmor.

H. B.

4.5.1960

hans minne. Han fick 50 kr. i böter för fylleri och förargelseväckande beteende.

En rörelseidkare hade kommit på obestånd. Han hade fått synnerligen tilltrasslade affärer. Köpt en bil för varufrakter som han sedan avyttrat innan han var skuldfri. Skulderna bara växte och vid konkursen var skulderna skyhögt över tillgångarna. Han stod åtalad för mannamån mot borgenärer och bokföringsbrott och dömdes till tre månaders fängelse villkorligt.

En dikeskörning midsommarnatten 1959 vid Stämbäcken, Hörnefors, föraren hade lånat sin pappas bil, slutade med 15 dagsböter à 2 kr för vårdslöshet i trafik. För snatteri bötdade två personer 30 dagsböter à 4 kr respektive 30 dagsböter à 8 kr. Den förra för tillgrepp i butik, den senare för stöld av en sk kuloledning för ett värde av 20 kr.

Nordmalingstinget: Nekade godkänna sin namnteckning

Vid Nordmalingstinget på tisdag stod en person åtalad för försök till bedrägeri och osann försäkran. Han hade begärt, och delvis även utfått, sjukkasemedel under tid då han bevisligen var i arbete. Bland annat hade han krävt ersättning från sjukkassan i Grundsunda för tidpunkten 11/10-30/11 1958 och härvid under-tecknat ett medlemsintyg till sjukkassan där han på heder och samvete vittnats att han inte varit i arbete under ovannämnda tid. Men arbete hade bevisligen utförts. Mannen ifråga vägrade dock att känna igen intyget liksom under-tecknandet av detsamma och rätten beslöt ajournera förhandlingarna i avvaktan på ett besked från kriminaltekniska anstalten i Stockholm, som har att granska intyget och dess namnteckning. Aklagaren, landsfiskal Lennart Levander, underströk att den åtalade så sent som i slutet av april vid polisförhör erkänt att han under-tecknat medlemsintyget, men även detta vägrade den åtalade införa rätten att godta och menade att det måste vara ett missförstånd från polismannens sida.

100 dagsböter för smitning

En chaufför stod åtalad för att han vid en trafikolycka i Hörnsjö smitit från olycksplatsen. Han hade med den buss som han tillfälligtvis körde, krockat med en personbil vid korsningen utanför järnvägsstationen i Hörnsjö. Bussen hade förkörsrätt enligt vänsterregeln och chauffören menade att han tyckte det var lämpligt åt personbilsföraren, som körde så vårdslöst, att han fick sig en liten minnesbete. Senare hade han dock ångrat sitt tilltag. Vid tillfället blev en dam i personbilen skadad, hon fick hjärnskakning då hon vid krocken slungades ur bilen. Och bilen blev dessutom illa ramponerad med skador på nära 3.000 kr. Bilens ägare yrkade på ersättning och åklagaren ville fälla chauffören till ovillkorligt fängelse för smitning. Rätten satte straffet till 100 dagsböter à 7 kr. Han har vidare att ersätta bilägaren med en tredjedel av bilens reparationskostnader, eller 992 /kr. Föraren av bilen fick 30 dagsböter à 9 kr.

En person från Arnäs stod åtalad för stöld. Han hade liftat med en bilist från Örnsköldsvik och norrut och tackade för skjutsen med att tillgripa en kamera i bilen, värd 300 kr., när han klev ur i Lögdeå. Förhöret hölls, med hänsyn till den åtalades ålder, delvis inom lyckta dörrar. Han dömdes till 3 månaders fängelse villkorligt med tre års övervakning.

En annan person från ö-vikstrakten stod åtalad även han för stöld, han hade tagit en bag utanför Stora hotellet i Nordmaling i november 1959, samt för fylleri och förargelseväckande beteende. Han hade bland annat börjat klättra i hotellets brandstege i fyllan och villan. Den åtalade mindes ingenting och kunde inte fällas för stölden trots att en stavlampan, som fanns i bagen återfanns i hans bil dagen därpå. Någon annan kunde ju ha lagt dit lampan. Rusdryckerna hade totalt sopat bort

12

4.5.1960

Spökgård i Nordmaling blir kyrkolokal efter frivillig arbetsinsats

Den gamla byggnadens exteriör skall behållas fränsett att man river entrén och verandan liksom köksingången på gaveln t. v.

Det blir inget nybygge för baptistförsamlingen i Nordmaling. Församlingen har i dagarna fått byggnadslov för ombyggnad av sin gamla fastighet i kvarteret Jägaren. Därmed kommer byggnaden, som är en av samhällets äldsta, att bevaras ännu en tid. Inga ändringar kommer att göras på byggnadens exteriör fränsett att den anskrämliga verandan och entrén mot söder rivs bort.

Byggnaden var med säkerhet en av samhällets allra första "herremanshus" och ger med sitt brutna tak och numera förfallna verandor bilden av forna tiders byggnadskonst. Dess ålder anses överstiga 200 år. Under det anfrätta papptaket ligger näver. Det är en gård fylld av kultur- och spökhistoria, sägs det.

Hur gammal byggnaden egentligen är vet ingen. Gårdsägare Artur Olsson, som blev ägare till fastigheten 1930, påstår sig vid rivning av en uthuslänga ha funnit papper vilka styrkt att gården skulle ha uppförts under 1700-talets tidigare hälft.

Hötkvarter för trä- och tjäraffärer.

I vart fall var gården gammal redan 1840, då den inköptes av en patron Gustaf Lundberg, farfar till hr Rickard Lundberg i Levar. Farfadern hade fastigheten som hötkvarter för sin stora trä- och tjärexportfirma, berättar den nu 75-åriga Rickard Lundberg.

Tjära och trä — mest täljda sparar till gruvor och fartygsbyggen — köptes av den lundbergska handelsfirman och exporterades ut över hela världen. Under denna tid fanns även speceriaffär och bagerirörelse på platsen och det drevs ett stort jordbruk i Levar.

Under den lundbergska storhetstiden uppfördes den fastighet, som

församlingen beredd på att sätta igång så snart som möjligt för att klara ombyggnaden under sommarmånaderna.

Invigning av de nya lokalerna beräknas kunna ske till hösten.

Anders

numera ägs av Artur Olsson och den stora nu rivna uthuslängan efter Hammargatan. Efter patron Lundbergs död 1881 flyttade familjen till Levar, där den hade ett par hemman.

Inspektor Wilhelm Turdfjell, ättling i direkt nedstigande led till Runebergs auditor Turdfjell i "Fänrik Ståls sägner", blev den nye ägaren. Han var inspektor vid Nordmalings Ångsågs AB i Rundvik, men inköpte vid sin pensionering de lundbergska fastigheterna. Under en följd av år skötte inspektor Turdfjell därifrån — i egenskap av kommunalnämndens ordförande — Nordmalings kommuns finanser. I den olsonska fastigheten inrättades apotek efter det att apoteket i Levar ödelagts genom eldsvåda. Vid sidan om sin kommunala verksamhet drev inspektor Turdfjell agenturrörelse och sålde bla tvål och tvättmedel.

Fastigheterna hölls i gott skick och över nävertaket på den gamla fastigheten lades papp. En för den tiden ovanligt vacker trädgård med fruktträd anlades.

I början på 1900 förvärvades fastigheten av kassören vid Nordmalings Ångsågs AB, Viktor Winnberg och var i denna familjs ägo fram till 1930. Den Winnbergska perioden synes icke ha varit nådig mot den gamla gården, som började förfalla. När baptistförsamlingen blev ägare gjordes en ombyggnad och en större samlingslokal inrättades. Vissa förbättringsarbeten gjordes, men förfallet har under senare år gjort sig allt mera märkbart.

Kulturhistoria

Om den gamla gårdens väggar kunde berätta skulle de säkert ge en kulturhistorisk skildring av stort värde över Nordmalings samhälles tillkomst och utveckling. Även om man får ta historieberättandet om gården — den skall bla en gång ha brukats som prästgård — med viss reservation får det anses styrkt att den är en av samhällets allra äldsta byggnader, fränsett kyrkan och möjligen gamla prästgården. Nävertaket under det nu illa medfarna, lappade papptaket samt byggnadstilen talar sitt tydliga språk.

Under senare år har fastigheten varit obebodd och endast sporadiskt har möten hållits inom dess väggar. Tidigare har det berättats mycket om spöken där. Enligt sägner skall ett barnamord ha skett inom dess väggar under förgången tid och "det har gått igen". Dörrar öppnades nattetid, man hörde hur vattenhinkar bars in och ställdes ner och det var "oknytt" på olika sätt. Givetvis finns det speciella spökrum.

Stor samlingshall kan fås

Enligt pastor Nils Åkerblom i Nordmalings baptistförsamling kommer man efter restaureringen att få en stor samlingshall i byggnadens längdriktning. Ingång och vestibul kommer att ordnas mot Hammargatan. Så mycket som möjligt av arbetet kommer att utföras på frivillighetens väg och man är inom

Nordmalings IF söker mark för idrottsplats

6.5.1960
Nordmalings IF måste se sig om efter plats för en ny idrottsarena sedan man fått besked om att Strandvallen inte längre är önskvärd i närheten av Nynäs petroleums oljedepå. Någon omedelbar flyttning blir det inte, men föreningen måste i alla fall börja undersöka möjligheter för flyttning.

Vid idrottsföreningens årsmöte beslöt man att tillsätta en kommitté som ska utreda frågan om en ny idrottsplats. Kommittén består av Harald Brännlund, Egil Cederloo, Erland Johansson och Åke Samuelsson.

Idrottsplatsens läge har inte heller tidigare varit särskilt lyckat. Dräneringen har förorsakat bekymmer och i sitt nuvarande skick behöver fotbollsplanen en omläggning om den ska kunna benämnas gräsplan. I fjol plöjde man upp planen men den ska nu iordningställas provisoriskt tills en ny plats anskaffats. Under tiden har man löfte att få använda Bruksvallen i Olofsfors.

Som tidigare meddelats har föreningens ekonomi genomgått en betydande förbättring men fortfarande är det en brist på 3.666 kr i kassan. I fjol var det dock mer än dubbelt så stora skulder. Denna förbättring beror bl a på att tidigare NIF-basen Frans Lindström tog gud i hägen och samlade in en tusenlapp på egen hand genom att gå med listor. Vidare har revyer och fester gett goda netton.

Som ordförande i styrelsen omvaldes Kerstin Lidström. Egil Cederloo är sekreterare, Åke Samuelsson kas-

Ordförande Kerstin Lidström och kassören Åke Samuelsson granskar räkenskaper.

sör samt övriga ledamöter Karl-Asar Ahlgren, Olle Berg, Sören Lindkvist och Elisabeth Bohman. Revisorer Hjalmar Lundberg och Herbert Bylund. Lagledare för A-laget i fotboll blev Olle Berg.

Nordmalings revisorer på krigsstigen

7.5.1960
Revisorerna i Nordmalings kommun har riktat en rätt kraftig anmärkning mot kommunens folkbiblioteksstyrelse för att statsbidraget för 1958 är i farozonen. Biblioteksstyrelsen har icke inom föreskriven tid insänt handlingarna för statsbidragets utfående, något som i första hand synes drabba dåvarande bibliotekarie. Det rör sig om ett belopp på mellan 6.000-8.000 kr som kan äventyras för kommunen. Revisorerna går så långt i sin anmärkning att de föreslår att biblioteksstyrelsen blir ersättningsskyldig till kommunen därest kommunen går miste om statsbidraget.

Sorsele IF utklassade Rundvik, 7-1

9.5.1960
Sorsele (VK) Sorsele IF begick sin premiär i div. IV Västerbottens södra med att totalt utklassa gästande IFK Rundvik. Efter 1-1 i halvtid blev andra halvleken rena mardrömmen för Rundviks mål-

vakt, som fick ge sig ytterligare sex gånger. 7-1 alltså och rättvis hemmaseger.

Rundvik klarade första halvleken genom en synnerligen effektiv offside-taktik. Gang på gang fick domaren blåsa av spelet sedan Sorseles forwards åkt i fällan. Det var inget vidare trevligt att se på och spelet blev alldeles förtryckt. Efter en halvtimme började så Sorsele komma underfund med taktiken och tog ledningen genom centern Lennart Hellström.

10 minuter senare kvitterade gästernas center Rolf Eriksson. Det var det enda han hann uträtta för just skottögonblicket föll han så illa att han bröt ena armen och sedan fick Rundvik spela med tio man. Ett par minuter senare fick gästerna en straff, som Sorseles unge målvakt Jan Beijmo elegant klarade.

I andra halvlek möblerade Sorsele om i kedjan och placerade Lasse Rådahl på centern. Det är hans naturliga plats och han bör vara given lär i fortsättningen. I den halvleken hade gästerna fullt upp med att möta hemmalagets attacker och fick sällan någon chans att själva få till något anfall. Målen trillade in med jämna mellanrum. Lasse Rådahl gjorde tre, Sture Andersson två och Lennart Hellström ett.

Hemmalaget verkar jämnt och spelade ett någorlunda bra lagspel. Nu var dock motståndet för svagt för att ge något klart begrepp om vad Sorsele går för när det hårdnar till. Lasse Rådahl är redan nämnd som den farligaste i kedjan. Vh Sten-Olov Fredriksson, som var ny i laget, får bra betyg för sin insats liksom vb Valter Eriksson och Jan Beijmo i målet var mycket säkra.

Rundvik hade sin bästa forward i hi Tore Hägglund och i försvaret verkade hh Bo Hammarström säkrast. Målvakten Wård var säker på höjdbollar.

Alf Ekebro, Gunnarn, dömde.
Lester

Nordmaling

Affärsinnehavarinna Anna Almqvist med två av sina medhjälpare.

I NYA LOKALER befinner sig nu Nordmalings Färghandel och vi hälsar våra kunder hjärtligt välkomna. Ni måste se hur fint vi fått det.

Flyttningen innebär att vi har fått en del varor som vi omgäende

REALISERAR

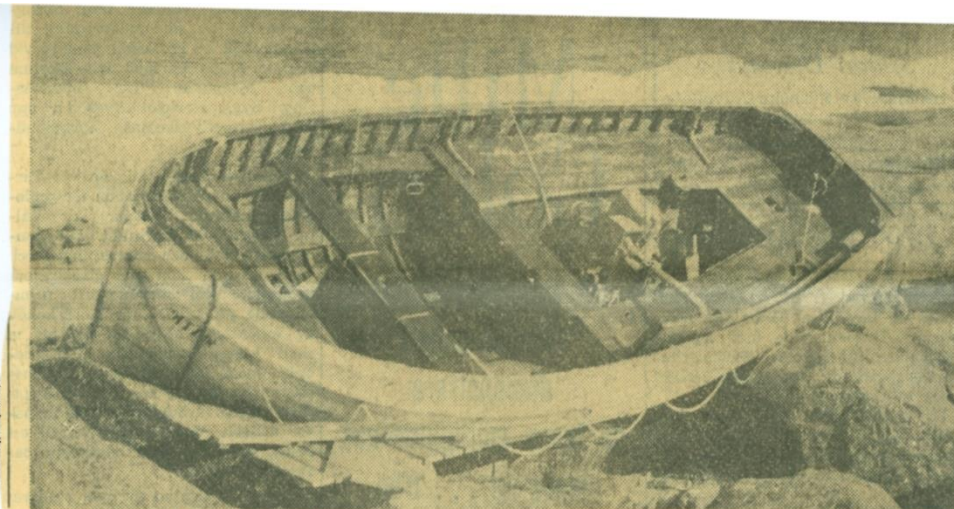
med början måndagen den 8 maj.

LEKSAKER i mängd, plast, galon och utgående kulörer i färg.

NORDMALINGS FÄRGHANDEL

(ANNA ALMQVIST)

Tel. 9

TITANS LIVBÅT HITTADES UTE PÅ DRIVUDDSHALLAN.

9.5.1960

Nytt förslag till kyrkogård i Nordmaling

Nordmalings begravningsplats är otillräcklig och måste byggas ut. Det tidigare förslaget om en skogskyrkogård i Levar har lagts åt sidan. I stället går man in för en utbyggnad av nya kyrkogården på Levaråkern.

Ett förslag har nu lagts fram av VAB. Det gäller ett helt nytt område i anslutning till nya kyrkogården, med andra ord en utbyggnad i nordlig riktning på Prästbordets mark. Arbetet beräknas kosta 225.000 kr. I anslutning till dessa arbeten bör ett parkområde ordnas mellan prästgården och gamla kyrkogården. Kostnaden härför beräknas till 25.000 kr. I kostnaderna för utbyggnaden ingår även en väg från nuvarande riks 13 vid Levar-åker bakom kyrkogården med anslutning till kyrkan strax nedanför gamla prästgården.

Förverkligandet av den gamla tanken på en skogskyrkogård i Levar spolierades främst genom att nya riks-13 går rakt genom det område som församlingen i början på 1950-talet förvärvade. Ärendet med utbyggnad av den nuvarande nya kyrkogården, enligt VAB-förslaget ligger nu hos byggnadsnämnden i Nordmaling.

11.5.1960

Livbåt från Titan funnen i Nordmaling

Nordmaling En livbåt från bärgningsångaren Titan, som gick under med man och allt sent på kvällen den 10 december när den var på väg att rädda andra i sjönöd utanför söderhamnskusten, hittades på fredag längst ut på Drivuuddshallan efter nordmalingskusten. Det är det tredje och största fyndet som gjorts efter katastrofen och då samtliga fynd gjorts efter kusten i Nordmaling och Hörnefors är det uppenbart att strömsättningarna fört vrakdelarna i nästan rakt nordlig kurs.

Det var under rykande storm som Titan torsdagmorgon den 10 december i fjol lämnade Holmsund för att undsätta motorfartyget Birgitta, som utanför hälsingekusten råkat ut för vevaxelhaveri och drev redlöst norrut. När Titan, som hade överlotsen

Forts. sista sidan, spalt 6.

Sjöfarten i full gång på Nordmaling

På måndagskvällen väntades motortanken Framnäs till Nordmaling för lossning av 1.100 ton olja och bensin. I kölvattnet har motortankern cementskutan Sonja som skall lossa 165 säckad cement. I dag tisdag inväntas mf. Henrik Holwerda för lastning av 130 stds sågade trävaror för Irland. På fredag väntas mf. Antarctica för lastning av 130 stds virke för Irland.

Till Rundvik väntas på onsdagen mf. Joost för lastning av 225 stds sågade trävaror för Holland och samma dag mf. Deo Gratias för lastning av 550 ton masonite för England. På lördag väntas mf. Kontiki för lastning av 400 ton masonite för Holland och den 18 maj mf. Elsa för dellastning av 90 stds virke för Holland.

Inre delen av Nordmalingsfjärden är ännu isbelagd till ut mot Flasarna men en isfri ränna går intill Rundvik och till Nordmaling i höjd mot Enskäret. Från Lögdeälven sträcker sig en bred råk ned mot Rundvik och även för övrigt finns det öppet vatten i sund och utanför bäckar. Isen förefaller porös och fjärden torde bli isfri de närmaste dagarna.

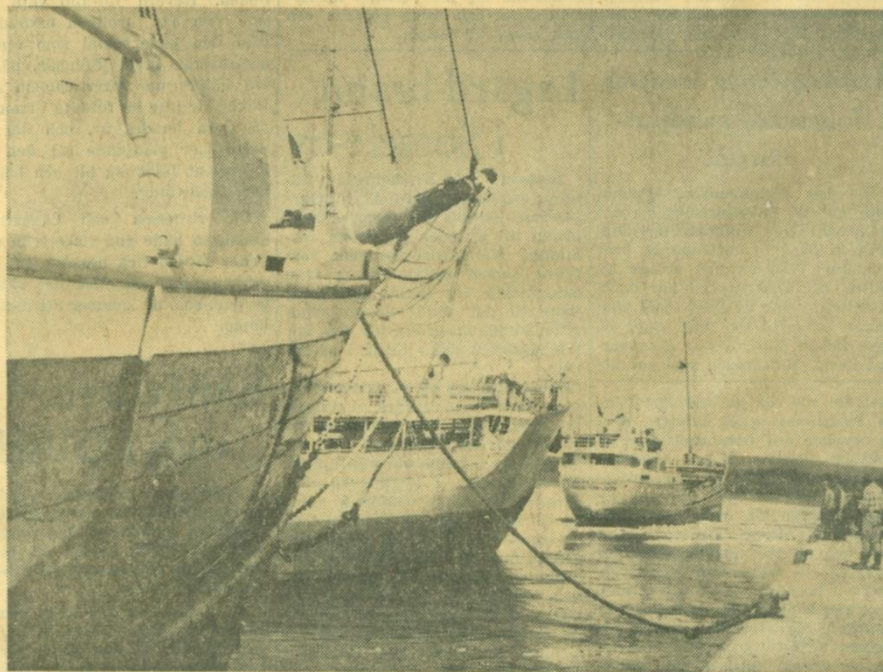
11.5.1960

Nordmalingsbor anhållna

125 för bilslakt 1960

Två män från en Nordmalingsby har suttit anhållna hos nordmalingspolisen för bilslakten vid MHF:s stuga vid Norrsjön. De har erkänt att de stulit en del saker från den vid rastplatsen uppställda bilen och det mesta stöldgodset, däribland motorn, har återfunnits. Enligt polisen är det två gånger som varit delaktiga i bilslakten, men de två anhållna, varav en har släppts, tog med sig det mesta av värde natten mot söndagen.

Livligt i Nordmalings hamn

Det var livligt i Nordmalings hamn på tisdagen. Här ses cementlossande m/f Sonja i förgrunden. Tankern Framnäs är på utgående och holländska m/f Hendrik Holwerda ligger och väntar på kajplats.

Det blev en livlig sjöfartspremiär för Nordmalings del. M/t Framnäs kom in på måndagskvällen för lossning av 1100 ton olja och bensin. I kölvattnet hade

motortankern fyrmastade cementskutan Sonja av Rönnäng som under tisdagen lossade 165 ton säckad cement. Dessutom inkom m/f Hendrik Holwerda som skall

lasta 130 standert sågade trävaror för Island. Utlastare är Torsten Nordströms såg & hyvleri, Örsbäck. Samme utlastare inväntar på fredag.

14.5.1960

Nordmalings fäder sportar

Kerstin Lidström, tvåa från vänster, instruerar fäderna. Längst t. v. polisman Verner Axroth och längst ut till höger skymtar segrarinnan fru Anna-Greta Johansson.

Omedelbart efter kommunalfullmäktige på torsdag lämnades alla sorger om ansvarsfriheter och bussköp åt sidan och Nordmalings idrottsförenings ordförande fröken Kerstin Lidström tog de styrande med sig på skogsjox ute på Kärleksudden. 17 av ledamöterna travade snällt med på färden men märkligt nog segrade den enda del-

tagande kvinnan. Det var fru Anna-Greta Johansson, Rundvik och som belöning fick hon en friplåt på alla NIF:s idrottsarrangemang under 1960. Så det är bäst att inte ta för hårt på maningen från visst håll, »att kvinnan må tige i församlingen». Hon kan sin sak lika bra som mannen, rent av bättre ibland.

16.5.1960
Unga vandaler

härjar i Rundvik

Badhytterna vid Rundviks friluftsbad har under våren totalt förstörts av unga vandaler. All inredning har rivits loss och man har sprängt stora hål i väggarna och även försökt att elda inne i de åtta hytterna. Den livräddningsmateriel, som fanns förvarad i hytterna har även förstörts, däribland flera livbojar. Polisen betecknar skadegörelsen som grov. Dessutom har anmälts att ungdomar varit och åkt i hissen och "busat" i det under uppförande varande vattentornet i Rundvik.

De som varit med om skadegörelsen vid badplatsen är kända av polisen och har dryga efterräkningar att vänta.

SKOLOR och UNDERVISNING

Levar lanthushållsskola

14.5.1960
Nordmaling

börjar sin verksamhet med en

5 månaders kurs 15 juli—15 december 1960.

Skolan är helt nybyggd och eleverna får bo i skolans trivsamma och välinredda elevhem och arbeta i ljusa och ändamålsenliga lokaler. Undervisningen går ut på att utbilda duktiga husmödrar för land och stad och kan dessutom tjäna som underbyggnad för blivande sjuksköterskor, barnsköterskor, hemvårdarinor, ekonomi-internatföreståndarinnor, skolköks- och lanthushållslärare.

Stipendier och studiebidrag utgå.

Sökande skall vara fyllda 17 år och vara frisk.

Ansökan ställd till Styrelsen för Levar Lanthushållsskola, Nordmaling, skall insändas före den 1 juni 1960. Prospekt och anmälningsblankett erhålles från skolan, tel. 535 Nordmaling.

18 maj 1960

**Trådradion krånglar
i Nordmaling**

När trådradion kom till Nordmaling för några år sedan trodde man allmänt att nu var alla sorger ur världen för radiolyssnarna. Inga störningar, inga avbrott längre. Det började också relativt bra. Men såg den glädje som varar beständigt. Nu har det börjat urarta på allvar. Krånglet tillhör nära nog de alldagliga företeelserna. Ibland hör man ingenting alls, nästa gång har man lyssnat på program 1 och 2 samtidigt, och då börjar det bli lite för mycket av det goda. Folk ringer till radioreparatörerna och rapporterar att deras mottagare fått stora "snurren". Men i nio fall av tio är det trådradions fel, understryker radioreparatör Alvar Asberg vid ett samtal med VK.

Tf telekommisariern i Nordmaling vitsordar krånglet och tycker faktiskt att nordmalingsborna klagar i blygaste laget i förhållande till trådradions bristfälligheter just nu. Hon tror att orsaken kan vara luftledningarna. Nu har radiolyssnarna ilsknat till och vill ha en bättre ringens ordning. Vi får väl se vad som händer.

14.5.1960
**6.780 kr slarvades bort
av Nordmalings-styrelse**

Nordmalings kommunalfullmäktige bordlade vid sitt sammanträde på torsdag frågan om ansvarsfrihet för förra biblioteksstyrelsen. Orsaken var revisionsanmärkningen sedan statsbidraget för 1958 års verksamhet frusit inne genom uppenbart slarv. Dåvarande bibliotekare hade inte skickat in sin ansökan om statsbidrag och ansökan hade följaktligen inte inskickats förrän i april 1960. Då var det för sent. Det rör sig om 6.780 kr.

Vid ärendets behandling i fullmäktige vitsordade en av revisorerna, kamrer Gunnar Lindstrand, att man redan vid förra årets revision upptäckt att statsbidraget saknades. Man hade då tillfrågat dåvarande bibliotekarien, hur det låg till och fick beskedet att ansökan ingått. Det visade sig sedan att uppgiften var felaktig. Nu äventyras kommunens möjlighet att få ut bidraget. Inlägg gjordes av hrr Evert Molin, Tallberg, Gunnar Rönneberg, Rundvik och Sixten Sjölund, Ava och alla beklagade livligt det inträffade. Styrelsen fick i uppdrag att än en gång göra en kraftanstängning för att rädda pengarna åt kommunen. Men möjligheterna torde vara ytterligt begränsade.

I övrigt förekom inga anmärkningar av vikt och det blev ansvarsfrihet över hela linjen.

Egen buss i Gräsmysr-området
Det verkliga debattämnet kom i samband med skolstyrelsens begäran att få sätta in egen buss för skolbarntransporterna i Gräsmysr med omnejd. Skolstyrelsen var enhällig i sitt förslag medan kommunalnämndens delades i två grupper och där det vägde hur jämnt som helst för och emot. Kommunalnämndens ordförande hade reserverat sig vid sista kommunalnämndssammanträdet, där man med 4 röster mot 3 tillstyrkt bussaffären.

Debatten i fullmäktige inleddes av Rudolf Nilsson, Mullsjö, som var förvånad över skolstyrelsens ställningstagande. Han gjorde gällande att linjetrafiken inte var mer lönsam än att man jämväl borde tillföra inkomsterna för skolbarntransporten och hänvisade dessutom till det låga anbud som inlämnats av linjeföretaget.

Evert Molin i Tallberg, som

undertecknat en motion till fullmäktige till förmån för skolbarns-transporter i egen regi, riktade en del frågor till Nilsson, som denne i stort sett besvarade. Bland annat gällde det monopolsystemet, och där förfäktade Nilsson, att därest man längre fram kunde komma till klarhet om ett dylikt monopolsystem från linjetrafikägarna, så var det aktuellt att tillgripa det nu framlagda förslaget. Men inte förr.

Skolstyrelsens ordförande Sigfrid Nilsson redogjorde ingående för skolstyrelsens sätt att se frågan. Han hävdade att man inte enbart har att se till linjetrafikägarna. Här gäller det också ett flertal droskägare, som har att utföra körningar parallellt med skolstyrelsens egen buss. Och kvar står också de skolbarnstransporter som bussbolaget tidigare utfört. Det gäller enbart den tur som tidigare utförts av en bussägare i Gräsmysr och som endast utövats skolskjutsar, men som enligt gällande lag inte längre får utöva sådan verksamhet i egen regi. Det är därför som skolan vill ingripa. När en person utfört skolskjutsar oklanderligt så lång tid bör han få fortsätta, även om det måste bli som tjänsteman åt kommunen i stället för egen företagare. Ytterligare talare var hrr Berglund och Lindstrand. Pudolf Nilsson begärde bordläggning av ärendet till hösten men fullmäktige beslöt med 21 röster mot 6 att omedelbart gå i författning om linjetrafik i kommunens egen regi.

Övriga ärenden

De ekonomiska avräkningarna med va-företagen i Mo och Lögdeå godkändes liksom kommunens åtagande att ordna borgen för lån om 100.000 respektive 500.000 till Levar för va-nätens utbyggnad. Skolhuset i Hummelholm övergår till byborna att brukas som bygdegård. Röda Korset får förhyra lokaler i läkarmottagnings fastighet på Valen. 700 kr fick byggnadskommittén för taklagsfester för skolan i Nyåker och stiftelsehuset i Rundvik. Högeråkers OK fick 200 kr till sin verksamhet. Däremot blev det avslag på idrotts- och fritidsnämndens begäran om en idrottsinstruktör under sommaren 1960. Frågan om anslag till reparation av ordenshuset i Håknäs bordlades för besked beträffande möjligheterna att godtaga fullmäktiges bestämmelser för offentliga lokaler. Hälsovårdsnämnden fick 3.000 kr i extra anslag för uppsyn av campingplatser och andra friluftsområden. Ett förslag från byggnadsnämnden avseende den konsulterande verksamheten från VAB:s sida godkändes. Kostnad 1.500 kr per år.

I en paus i förhandlingarna bjöd folkpartiets kvinnogrupp fäderna på kaffe.

TENS-KURIREN nr 115 onsdagen 18 maj 1960

Smeden Arne Andersson har förlagt svetsningen av en oljetank utomhus, varifrån han har utsikt över ett stort parti av älven.

Rundviksbo blev sin egen smidesfabrikör i Vännäs

Framgång i sin verksamhet och ständig utveckling av sin rörelse har smidesmästare Sven Ekman — innehavaren av Ekmans svets- och smidesverkstad — kunnat glädja sig åt under sina elva år i Vännäs. Han har inte bara fördubblat sitt verkstadsutrymme utan också kunnat fördubbla sin personal. Och han är ändå både trångbodd och överhopad med arbete, trots en viss avmattning inom byggnadsbranschen, som i hushålls är verkstadens uppdragsgivare.

Företagarens stora intresse för smidesarbetet i allmänhet och kanske svetsningen i synnerhet sträcker sig bakåt i tiden, ända till skolgången. Då gick en pilt i Rundvik och tittade långtansfullt mot Masonitefabrikens verkstad. Och vad var då naturligare än att, när skolgången avslutades, den svetsningssugne ynglingen sökte och fick anställning på sin längtans verkstad. Att han där fick sitt lystmäte framgår väl bäst av att han redan som 18-åring höll Angpenneföreningens bevis, på behörighet att utföra svetsning av högttrycks-kärl, i sin hand. Endast tre norrlänningar var tidigare innehavare av detta tillstånd.

När den framtidssträvande hantverkaren så år 1949 upptäckte Vännäs köpings påbörjade stora expansion, försålde snabbt den i hemsamhället startade och väl inarbetade rörelsen, och Enar Granbergs lilla smidesverkstad vid Tobackabron i Vännäs samt därtill hörande bostadshus inköptes. Och det bytet av verksamhetsfält har ännu ej blivit ångrat. Ty från en blygsam start med en anställd samt med taktegar, balkong-räcken och lite småsnide som hushålls tillverkning, sysselsattes nu fyra man samt smidesmästaren själv med smides- och svetsningsarbeten för byggnadsbranschen. Även andra beställningar förekommer. Men den 200 kvadratmeter stora verkstadsbyggnaden tillåter inte större verksamhet för närvarande, även om man under den varma årstiden kan förlägga en del arbeten utomhus. Men planer på ytterligare utbygg-

Smidesmästare Sven Ekman.

nad håller på att ta form, och utrymme saknas inte på den 5000 kvadratmeter stora tomten. Ett visst hinder föreligger dock ännu, och det är bostadshusets nuvarande läge i verkstadens längdriktning. Men det skall väl så småningom också undanröjas, påpekar den framsynte smidesmästaren, och återgår till sitt arbete med hopsvetsning av en "spånstuga", som under sågspånseidningens glansdagar framställdes i hundratals, men numera hör till de mera sällsynta beställningarna.

Håde

Domprosten Stig Hellsten i samtal med nordmalingsungdomarna Osten Gustafsson, Torrhöle, Ulla Wikman och Katarina Boström, Nordmaling samt Rodit Göstasson, Brattfors.

De ungas dag i Nordmaling

Om vad kyrkan väntar av de unga, talade domprosten Stig Hellsten, Luleå, när de kyrkliga ungdomsgrupperna i Nordmaling, på söndagen avslutade sitt arbetsår med "De ungas dag" med samkväm i Gamla prästgården. I det vackra vårvädret hade stora skaror ungdomar mött upp och vid högmässan var kyrkan i det närmaste fullsatt av unga och gamla. Domprosten Hellsten predikade.

— Vi lever i en gränsepok mellan generationer, sa domprosten i sitt tal till de unga. Vissa förhoppningsfulla tecken tyder på att vår tids ungdomar kommer att äga förståelse för vår kyrka än dem som nu kommit upp i medelåldern.

Efter kyrkkaffe följde allsång och sång av en flickkör varefter studerande Rodit Göstasson, Brattfors, hälsade domprosten, prästmän, samt övriga unga och gamla välkomna. Kyrkoadjunkt Sven Nygren, Rundvik, redogjorde för sommarens läger varav kan nämnas att ett speciellt läger med fjällvandringar kommer att anordnas för ungdom från Nordmaling i Marstjäll under tiden 12—18 juli. Stiftets storhelg för ungdom blir i år i Bureå 29 juni — 3 juli och på Norrbyskär blir det konfirmandläger i slutet på juli.

Studerande Ulla Wikman, Nordmaling, deklamerade Nils Bolanders "Därtill äro vi födda" och sen var det dags för vice pastor Jonas Östman att avsluta med att tacka alla som verksamt bidragit i ungdomsarbetet och önska lycka till under sommaren och välkommen åter till hösten.

På lördagskvällen predikade domprosten i Rundviks kyrka inför en talrik församling. Kyrkokören medverkade med sång. Efter gudstjänsten hölls en ungdomssamling i kyrksalen under medverkan av domprosten och kyrkoadjunkt Sven Nygren.

17-5-1960

18.5.1960
**Tåg antände
timmerskog
vid Tallberg**

Tallbergsborna fick det jåkigt på måndagsmiddagen. Ett tjuvbromsande tåg antände banvallen och ställde till med en hotande gräs- och skogsbrand. Tack vare manstarkt uppbåd av byns befolkning — däribland ett 20-tal kvinnor som langade vatten — kunde man få bukt med elden, men först efter att ha varit tvingad flytta brandgatan tre gånger.

Omkring 1 tunnland med värdefull timmerskog, tillhörig hemmansägare Algot Norberg avbrändes. Elden strök förbi ett tiotal meter från hemmansägare Birger Berglunds ladugård och dessutom var de norbergska fastigheterna och Bygdegården i farozonen.

Troligen samma tåg antände i Nyåker där 250-tal meter långt gräs och skogsområde avbrändes. Där var Nyåkers brandkår och kunde tack vare att vindstilla rädde begränsa elden. Hemmansägare Henning Strandbergs ladugård och ett större vedparti var ett tag allvarligt hotade.

19.5.1960
TENS-KURIEN nr 116 torsdage

**Långdraget ting i
Nordmaling med
många trafikmål**

Tinget i Nordmaling på tisdagen rörde sig mest om rätt enkla trafikmål.

Det mest intressanta målet var mellan en ö-viks bilist och föra ren av en av Norrlandskustens tidningsbilar vilka den 15 mars förra året krockade efter riks-13 vid avtagsvägen till Sörmjöle havsbud.

Ö-viksbilen skulle svänga in på avtagsvägen när han bakifrån påkördes av den med stark fart kommande tidningsbilen. Båda bilarna ramponerades svårt och en del personskador uppstod vid olyckan. Båda förarna var instämde för värds löshet i trafik men bestred.

Dom meddelas den 31 maj.

Till 15 dagsböter å 7 kronor dömdes en hörneforsbo som den 1 feb. 1959 i stark fart kommit i sladdning och krockat med en mötande bil i Nordmaling.

En bilist från Agnäs, dömdes för värds löshet i trafik till 20 dagsböter å 2 kronor.

För värds löshet i trafik var även en fru från Vännäs instäm. Hon dömdes till 10 dagsböter å 15 kronor.

Tappade traktor.

En förlorad traktor spökade för en åkare från Kvicksund. Vid en transport av traktorer från Eskilstuna till Skellefteå råkade en traktor slita sig och kastades av släpvagnen i trakten av Västermarken, och mot en telefonstolpe som slogs av. Traktorn ramponerades. Förutom dålig surrad last var åkaren åtalad för hållande av för hög hastighet och för lång körtid utan längre tids vila. Domen blev så pass hård som 35 dagsböter å 10 kronor.

För en dikeskörning efter riks-13 strax norr om Levar dömdes en nyåkersbo till 15 dagsböter å 10 kronor.

Somnat vid ratten hade en lögdebilist gjort natten till den 17 maj 1959 med påföljd att han strax norr om Hörnefors körde av vägen varvid bilen fick betydande skador.

Domen blev 20 dagsböter å 8 kronor.

Den 14 jan. 1959 blev en cyklande hörneforsbo påkörd av en bilist från Nyåker. Den cyklande skulle svänga över riksvägen och in på en avtagsväg. Båda dömdes för vållande till olycka, bilisten till 15 dagsböter å 6 kronor och cyklisten till 25 dagsböter å 6 kronor. Bilisten skall dessutom för cykeln utge ett till 50 kronor jämkat skadestånd.

För underlåtenhet att inbetala inehållen kvarskatt dömdes en från Hörnefors numera avflyttad företagare till 25 dagsböter å 2 kronor.

Slutligen behandlades ett åtal mot en åkare från Hörnefors, som utfört beställnings- och linjetrafik med två bussar, oaktat att han bara hade tillstånd att samtidigt ha endast en av bussarna i trafik. Åtalet gällde även att han vid transport av skolbarn även tagit upp andra resande. Dom i detta mål kommer att meddelas den 31 maj.

19.5.1960
**IFK Rundvik
gästades av
sjömanslag**

Rundvik (VK). En elva från besättningen av den i Rundviks hamn lossande ryska oljetankern Essentuki hemmahörande i Riga mötte på tisdagskvällen i en improviserad fotbollsmatch ett rundvikslag bestående av spelare ur junior-, A- och B-lagen samt några grabbar som numera inte är aktiva. Österlandets gossar spelade ett väloljat lagspel men fick detta till trots se sig slagna av rundviks pojkarna med 3—1.

Två av Rundviks mål gjorde junioren Arne Molander och det tredje en av Rundviks slocknade stjärnor, Nils Erik Andersson. Ryssarnas mål tillkom på en straff som forwarden Bastrikin elegant sköt in. Det ryska laget spelade betydligt bättre än vad siffrorna utvisar och man hade en del fina spelare, bl.a. vänsterhalven Vjaceslav. Utmärkande var det polerade uppträdande som Essentukis spelare visade. Törnade man ihop hjälpte man sin motspelare på benen. Rundviks fotbollspappa Lennart Forsberg skötte pipblåsandet. Ett standar från laget blir Rundviks minne av visiten och värdarna kvitterade med en svensk flagga med IFK Rundviks klubbmål.

Landstingets nya skolgiv. T.v. skolanläggningen med rektor Barbro Åström i förgrunden. T. h. har direktör Gunnar Heimer och rektor Åström slagit sig till ro efter promenaden Kärleksstigen ut till Nordmalingsfjärden, där styrelsens ordförande, Frithiof Norén, pekar ut badplatsen.

Levars nya lanthushållsskola blev billig, men mycket fin

Nu har nordmalingsborna i alla fall fått sin lanthushållsskola. Men det tog tid. Det är hela 15 år sedan hushållningssällskapet på sin tid köpte in väldiga jordarealer i Levar för att flytta dåvarande Strömsörs lanthushållsskola till Nordmaling, eller rättare sagt Levar. Sedan dess har det blåst många vindar. Strömsörs skolan brann ned 1949, då lärare och elever drog norrut, till Anderstorp utanför Skellefteå.

I Nordmaling kände man sig besviken. Skulle den gamla skolan fara all världens väg? Nej, det fick inte ske, och i dag är den nya skolan ett faktum. En fin anläggning med startskottet inställt på den 15 juli. Då startar första kursen, en något provisorisk halvårskurs med avslutning dagarna före jul. Skolanläggningen visades på torsdag för pressen.

De styrande i Nordmalings kommun har säkert känt liksom en proppl i bröstet alltsedan skolan brann ned i Strömsör och tiden runnit hän, år efter år, och ingenting tycktes hända för skolans reorganisering i Levar. De stora markförvärv som i mitten på 1940-talet gjordes i Levar by, då flera stora bondehemman köptes av hushållningssällskapet, för att med tiden förvandlas till en fin lanthushållsskola, övergick så småningom i landstingets regi. Men dessförinnan hade kommunalnämnden i Nordmaling beslutat vidta extra åtgärder för att rädda skolan åt Nordmaling. Man beslöt donera hela markområdet på Strandholmen, eller som det vanligen kallas Kärleksudden. Det var ett fint skogsområde, med gamla vackra tallar, en riktig naturpark.

Men donationen, som fick formen av ett gåvobrev, underströk att gåvan inte fick laga kraft förrän hushållningssällskapet förbundit sig att bygga skolan.

När egendomen övergick i landstingets regi måste nog också dåvarande förvaltningsutskottet ha gjort ett effektivt åtagande att bygga skolan, ty landstinget fick lagfart på Strandholmen, som mera allmänt kallas för Kärleksudden.

Hela markförvärvet
i Levar förgäves

Första tanken var att skolan skulle placeras i själva Levar by, strax

öster om sjukstugan, på den sk Grundbergsska tomt. Hushållningssällskapet avsåg ursprungligen att bygga en lanthushållsskola i enlighet med 40-talets principer med stor ladugård o.s.v. Men det började med tiden blåsa helt andra vindar för skolor av det här slaget. Bort med de stora ladugårdarna. En ekonomibyggnad måste visserligen finnas men bara för höns och några grisar. Därmed kan man fastslå att fd jordbrukskonsulent Aug. Ekström, som nedlade ett intensivt arbete för markförvärv i Levar, var ute i ogjort väder. Nu behövdes inte marken längre, snarare har den blivit en plåga för landstinget särskilt på senare år. Man har kallats för vanvårdare och andra mer eller mindre trevliga ord i jordbrukssammanhang.

För Levar-borna blev det måhända en liten besvikelse när skolan skulle utformas i enlighet med dessa nya principer, och inte nog därmed. När skolbygget äntligen började ta form, på papperet, 1957, irriterades hela projektet på kommunens donationsmark just på Kärleksudden. Skolan kom inte att placeras i själva Levar by. Enda trösten är väl att även Kärleksudden tillhör Levar.

Kärleksuddens fördelar

Varför valde man just Kärleksudden? Var det för namnets skull? Det borde ju vara lockande. Nej, visst inte. Fördelarna låg på ett helt annat plan. Vatten- och avloppsfrågan kunde omedelbart lösas genom en inkoppling med Nordmalings mep:s ledningsnät. Och dessutom kom skolan kanske lite mera centralt till.

När allt var klappat och klart med kommun och samhälle började det hela ta fart på allvar. VAB fick i uppdrag att ordna ritningar. Generaldirektör Sam Norup kom och hjälpsade på, fann det hela mycket tilltalande, och så var det bara att tryc-

ka på startknappen. Byggnadsingenjör Nils-Eric Ericsson i Nordmaling blev huvudentreprenör och vidare antog landstinget som konsulter Hedéns ingenjörbyrå, Sixten Larssons konstruktionsbyrå och Västerbottens läns elektriska förening.

En billig men mycket fin skola

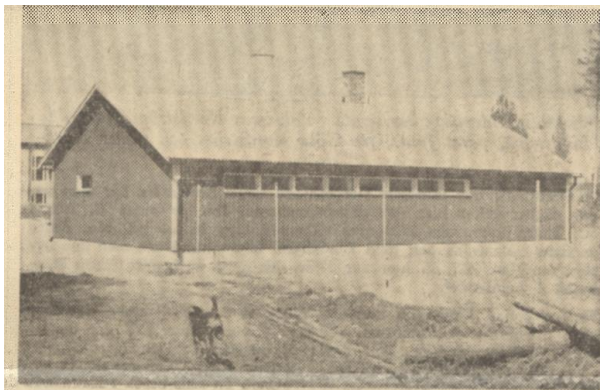
Under 1959 var det full rulle på skolbygget. Tre, nej fyra byggnadskroppar växte fram. Skolbyggnad, elevhem, personalbostad och ekonomibyggnad. Den sistnämnda, som en gång beräknades bli något alldeles särskilt är väl i stort sett inte så

Ljusa, fina rum

När skolan på torsdag visades för pressen kunde landstingsdirektör Gunnar Heimer, skolans rektor fru Barbro Åström och styrelsens ordförande landstingsman Norén visa upp en skolanläggning som närmar sig idealet. Ljusa fina rum vart än ögat når. Allt nytt och propert enligt senaste rön. En verkligt flott matsal. Därinnanför köket med alla tänkbara finesser. Det sk storköket är strängt taget en kombination av fem småkök, där eleverna i grupper får svara för matlagningsarbetet.

Drömmen är, framhåller rektor

Fortsättning på
nästa sida

Ekonomibyggnaden, som man på 1940-talet väntade sig mycket av eftersom man köpte in fem bondhemman i Levar, slutade i det här skedet. Ett litet krypin för grisar och höns. Och tack och lov för det, säger rektor Åström.

mycket att orda om, med tanke på nuvarande utformning. Men de andra byggnaderna är så mycket mera att orda om. Såväl skolbyggnad som elevhem är rena fullträffar.

Personalfrågan tar form

Vid landstingets sammanträde i fjol höst tillsattes skolans interimstyrelse. Det blev landstingsman Frithiof Norén, Mullsjö (ordförande), redaktör H. Bylund, Nordmaling (v. ordf., landstingsman Rudolf Nilsson, Mullsjö och fru Stina Rönnberg, Rundviksverken.

Styrelsen hade sedan att välja in femte hjulet under vagnen i form av skolans rektor. Valet föll på rektor Barbro Åström vid Norrbottens husmoders- och hemvårdarinneskola i Kalix. Men hon är ängermanländska av födseln, närmare bestämt från Själevad. Ytterligare lärarekrafter håller som bäst på att anställas. Det blir sammanlagt fem lärare med rektor och elevantalet har fastställts till 36.

Femte lantushållsskolan i länet

Med Levar lantushållsskola har länet praktiskt taget fem skolor av det här slaget, Dalkarlså, Anders-torp, Vindeln, Malmomaj och Nordmaling. Dessutom kan i sammanhanget tas med hushållsskolan i Dorotea, husmodersskolan i Byske och den hushållskurs som anordnas vid ungdomsskolan i Sorsele.

Levar-skolan har en sammanlagd byggnadsvolym om 5.759 kbm och kostar totalt, med inredning och allt 1.205.000 kr. Det är strängt taget ett mycket hyfsat pris i förhållande till skolans storleksordning. Det blir faktiskt bara 32.800 kr per elev.

Praktiska övningar och teoretiska lektioner

Skolans schema upptar praktiska övningar i matlagning, bakning, tuktning, servering, slakt, konservering, tvätt, städning, klädvård, kva-itetsbedömning, vävning, sömnad, mädjursskötsel och mjölkning samt rådgårdsskötsel.

Teoretiska lektioner blir det i kost-ära, tvättlära, bostadslära, vävteori, usdjurslära, mjölkhus-hållning, träd-ärdsskötsel, hemmets ekonomi, häl-olära, sjuk- och barnavård, medbor-arkunskap, arbetsteknik och sång.

Redan nu har ett rätt stort antal lever anmält sig för den kurs som örjar den 15 juli, men det finns lats för flera understryker skolans ektor. Den här första kursen om-attar visserligen bara fem månader en blir ändå en mycket fin och irorik kurs. Anmälan måste vara in-e före den 1 juni, så det är bäst att aska på. Att komma ihåg är också, tt skolan jämväl står öppen för ele-er boende utanför Västerbottens

Åström, att man så småningom även kan få ett demonstrationskök. Men Rom byggdes som bekant inte på en dag. Spisarna, liksom annan utrustning, har olika fabrikat för att åskådliggöra de olika märkenas för- och nackdelar.

I skolans första plan finns vidare en del småkök och bakkök. I andra våningen har rektorn sin expedition. Där finns en stor tjusig lärosal och där har man såväl syrum som väv-sal. I anslutning till expeditionen finns vidare bibliotek och lärarrum. Och i källarlokalerna har man tvätt-och torkrum, hemvårdsrum, slakt-och konserveringskök m.m.

Elevhemmet

är minst sagt trivsamt. En nyhet är spiraltrapporna, som löper från käl-larplanet upp till andra våningen. Rummen är stora och vackert mö-blerade och dessutom finns det två vardagsrum i anknytning till trapp-uppgången med full kokutrustning för kaffe e.t.c. Och i källarplanet får eleverna ett hobbyrum, där man får röka, rocka och rasa nästan som man vill.

Invigningen av skolan sker sanno-liket någon gång i höst, troligen i slu-tet av första årskursen. Men dess-förinnan väntar rektor Åström be-sök av föreningar och andra. Hon vill ha kontakt med bygden, liksom med ortens föreningsliv.

H B

Den trivsamma matsalens ena hörna, där eleverna får koppla av

TTENS-KURIREN nr 148 lördagen 21 maj 1960

Ur Nordmalings kyrkas historia

HURU LÄNGE Nordmaling varit egen socken med egen kyrka kan inga nu bevarade skrifter ge klart besked om. Det förekommer två versioner, varav den senare tydligen är den trovärdigaste. I en urkund från Ås socken, en medeltida handling som ej finnes kvar, nämndes att Ås, Själevads, Grundsundas och Nordmalings kyrkor skulle varit byggda av samme mästare och invigda samma år. Att fyra stenkyrkor så långt avlägsna från varandra skulle ha byggts av samme man och invigts samma år förefaller otroligt.

Den andra versionen går ut på att Nordmaling i äldre tider skall ha hört till Grundsunda socken. I en gammal urkund kan läsas att 1314 räknades västerbottenssocknarna Umeå och Bygdeå till Ångermanlands prosteri. Umeå var den rikaste och Bygdeå den fattigaste. Under 1300-talet tog digerdöden massor av människor, somliga byar dog helt enkelt ut. Pastoraten reducerades. Men att det fanns kyrkor i Norrland ännu längre tillbaka visar ett visitationsprotokoll från 1188-91, då ärkebiskopen gjorde visitationsresa där. Det låg prästerskapet allt underhåll åt visitatorerna. År 1928 besökte ärkebiskopen Nils Alleson Grundsunda kyrka. Nordmaling skall ha brutit sig ur Grundsunda församling 1480 och då var nog kyrkan i Nordmaling färdig.

De flesta kyrkorna från denna tid var enkla stenkyrkor, med väggar ända till 1,5 tjocka. Golven var stampad jord, fönster saknades, endast någon glugg släppte in ljus. Likaså saknades bänkar, folket stod under gudstjänsten. Dopfunten stod då nära ingången till kyrkan. I koret begravdes prästerna och i själva kyrkan menigheten. Kyrkan saknade även all uppvärmning. Eldstäder infördes först på 1800-talet.

NORDMALINGS KYRKA placeras där den nu ligger, men platsen var då så gott som öde, marken be-

Nordmalings kyrka hör till de äldsta i den övre-norrländska kustbygden. I denna artikel har sammanställts uppgifter om kyrkans tillkomst och dess historia under sekl.

skrivs som oduglig för jordbruk och förutom kyrkan och prästgården fanns endast en liten stuga. Platsen låg då nära vattnet Avafjärden, som på tre sidor omgav kyrkplatsen. Folk

Nordmalings kyrka en solig vårsöndag.

kom mest sjövägen till gudstjänsterna.

Så sent som 1849 hörde Åva och Rönnholms byar till Grundsunda och hade sina kyrkstugor där, den sista av dessa som tillhörde Rönnholms byamän revs på 1900-talet.

Sockennamnet Nordanmalige kommer först till synes i ett tingsprotokoll 1449. Kyrkan har tillbyggts och reparerats många gånger. Dess nuvarande mått är 34,47 m lång och 13,5 m bred, 6,47 hög. Att man överhuvud kunde bygga så höga murar av sten synes nutidsmänniskan, van vid moderna redskap, omöjligt. Man förstår det bättre när man vet att samtidigt med att ett stenvarv var lagt fylldes jord i samma höjd omkring. På så vis växte kyrkans väggar och jordvallarna samtidigt så att de som arbetade alltid stod på marken.

Tydligtvis har Nordmalings kyrka alltid varit försedd med tak och valv av trä. En brand som ödelade kyrkan förstörde taket men icke väggarna. Kyrkorna användes inte bara som gudstjänstlokaler utan i ofredstider tog folket sin tillflykt inom dess tjocka murar.

Sverige var före femtonhundratalet katolskt och från denna tid omtalas att en del relikier skall ha funnits i Nordmalings kyrka, nämligen en förnäm altartavla och ett rörelsekar, som nu förkommit. I Grund-

sunda grannkyrka finnes ett sådant ännu kvar, dock vandaliserat genom att man en gång försökte inleda elektriskt ljus i det.

OMKRING MITTEN av 1500-talet fick Nordmalings kyrka glasfönster. I slutet av samma århundrade voro båda gavarna spruckna varför den reparerades grundligt. Till detta beviljade konung Johan den III 4 pund spannmål för varje reparationsår.

Sverige var nu kristet, men konung Sigismund ville återinföra katolicismen. Detta gillades ej av de norrländska prästerna, både Nordmalings och Grundsunda kyrkoherdar skrev under Uppsala mötes beslut. Vid detta möte yttrade Harald Hjörne, att de flesta av de lutherska förkämparna voro norrlänningar, "men så ha de inga mäktiga katedraler med lysande skrudar och mäsor och inga kloster med munkar och nunnor".

I mitten av 1600-talet ödelades kyrkan av eld och stod då utan tak i femton år innan socknen tyckte sig ha råd att reparera den. Gudstjänster hölls då i ett ladliknande kapell bakom prästgården. Elden tros ha uppkommit genom överhettning i en badstuga.

Det nya tak som nu lades var av enkel konstruktion med bräder täckt med näver och inget innetak.

1700-talet var en svår tid för Norr-

land. Krig, pest och hungersnöd tog massor av människor. 1717 kunde man ta itu med kyrkans reparationer. Bland utgifterna står en post som lyder "Kosthållning för glasmästaren som byggde kyrkofönstren för 2 1/2 vecka 12,16 riksdaler."

OMKRING 1700-TALETS börjar härjade ryssarna efter svenska kusten. Nordmalingsborna voro rädda och bortförde sin kyrkokista till Hyngelsböle. Ryssarna kommo också, brände ner flera bondgårdar präst- och komministergård. Kommunnistrarna bodde ofta i Levar eller Bredvik. Kyrkan skonades och enligt en sägen ska ryssarna ha använt vapenhuset till stall. Kyrkokistan spårade de emellertid upp och en del gamla föremål försvann med dem, bl a en mässingkrona med 12 pipor, en malmlysstake, fyra bärkläden och ett timglas.

Nytt timglas köptes från Stockholm. Båtsmän, som avreste till krigstjänst, skänkte 16 daler till ett nytt timglas.

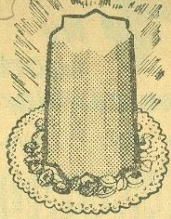
År 1730 fick Nordmaling en ny kyrkoherde som under sin tid gjorde allt för att förbättra kyrkan klockstapeln, prästgården och prästgården. Han ligger begravd i Nordmalings kyrka. 1750 fick man en ny präst som även kom att betyda mycket för kyrkan. Under hans tid invigdes den första orgeln och därvid blev Nordmaling den första av Ångermanlands landsförsamlingar som fick orgelverk. Ny predikstol insattes även (beskrives i en senare artikel). Ungdomar skänkte pengar till inköp av altartavla, och en större kyrkklocka anskaffades. Kyrkoherden Uneåus dog 26 okt 1766 och ligger begravd i Nordmaling.

1850 hade Nordmaling en kyrkoherde vars namn var Henrik Jakob Berlin. Han satte i gång med en genomgripande reparation av kyrkan 1854-55. Till dess hade kyrkan behållit sitt golv av tegel, gräster och jord, nu lades ett av bräder. Nu blev det också målning, förgyllning och dekorer. Den gamla förnäma predikstolen försvann. Vå bänkarnas dörrar beträffar står på läsa "att de voro till intet gagneliga och åstadkommo buller vid in- och utgående". Sockenmännen lämnade emellertid kyrkoherden förtroendet att fatta avgörande i denna fråga. Dörrarna blev utrensade, men som tur var icke sålda på någon auktion utan förvarades i klockstapeln och 1950 återinsattes de på sina gamla platser. Ny predikstol beställdes.

Uppvärmning av kyrkan hade så sent som 1872 endast bestått i det eldades i en ugn i sakristian, men beslutades att inköpa två minugnar.

E-c

23.5.1960

Mors dag 29 maj
Giv henne då en tårta av glass
Beställningar mottages.
Häggsströms Korv & Glass
Nordmaling - Tel. 373

Nordmaling 23.5.1960

EGNAHEMSBYGGARE I NORDMALING

Vi planerar byggande av en grupp egna hem inom Nordmalings mcp. denna säsong. Förslag till hustyper finns utarbetade liksom kostnadskalkyler. Innan projektet igångsättes önska vi kontakt med personer som avser att köpa egna hem. Vi ber Er därför ta kontakt med vår ingenjör Swedin, som träffas på Stora Hotellet, Nordmaling varje måndag kl. 10—14, eller också kan Ni ringa vårt kontor i Örnsköldsvik, tel. 10335 och tala med honom.

Örnsköldsviks Skogsägareförening

 Folkknykterhetens dag
26 maj

Alla MHF-are och IOGT-are samlas Kristi Himmelsfärdsdag kl 12.30 på torget i Nordmaling för bilkörtege. Färden ställs över Nordmaling—Bagård—Nyåker—Tallberg—Hörnsjö—Gråsmyr—Örsbäck—Brattfors. ☆ Kl 15.00 håller överläkare **INGMAR FLODSTRÖM**, Umeå, föredrag i lutherska missionshuset, i Brattfors. Vidare medverkar komminister **JONAS ÖSTMAN** och sångare från Nyåker. **SERVERING. VÄL MÖTT DEN 26 MAJ.**

IFK Rundvik utklassades av Gunnarn

Gunnarn (VK) Seriematchen mellan Gunnarn och Rundvik blev ur publiksynpunkt en skälligen trist tillställning som Gunnarn utan att förtä sig spelade hem med siffrorna 7—0, halvtid 3—0.

Som framgår av siffrorna var det klasskillnad på lagen och Gunnarns seger hade lätt kunnat springa upp i tvåsiffrigt tal. Rundvik hade inte mycket att sätta emot och laget fick hela tiden inrikta sig på försvar. Detta försökte man lösa genom ett offsidspel som dock oftast ställde till med stora problem för den egna målvakten, vilken gång på gång ställdes ensam med gunnarnförwards.

Gunnarnförsvaret hade en ganska lätt uppgift och centerhalven Sven Erik Perssons förslag om att dela om i andra halvtid ger situationen i ett nötskal. I kedjan var för dagen högeryttern Lars Göran Larsson den piggaste och svarade för fyra av segermålen. De övriga fördelade sig på högerinnern Stig Norman, vänsterinnern Ingvar Johansson och centern Leif Bergström.

Rundvik hade i första halvlek en straffspark, men den lades inte bättre än att målvakten Ulf Bergström räddade. I övrigt var som sagt laget en besvikelse och ingen av de agerande framstod före den andre. Målvakten liksom försvaret i övrigt kämpade förtvivlat för att hålla siffrorna nere bakom en kedja som inte förmodade hålla bollen någon längre stund.

Domaren Per Ström, Vilhelmi-

na, fick vid några tillfällen publiken emot sig när det gällde offsidebedömningar. Delvis var publikens reaktion felaktig och man får i vart fall räkna med en viss felpreocent när ett lag under en hel match går in för att försöka spela det andra i offsideläge.

23.5.1960

2. 27.5.1960
**Förlängning
för Rundvik
mot Örträsk**

Rundvik (VK) IFK Rundvik gick vidare i DM-turneringen genom att på söndagen hemma-besegra gästande Örträsk med 1-0. Två effektiva speltimmar fick dock spelarna kämpa, det vill säga normal speltid plus förlängning 2 x 15 min. Ställningen vid full tid var nämligen 0-0. Domaren Gunnar Bäckström Umeå hade därför intet annat val än att beordra förlängning.

Rundviks segermål gjorde halven Hans Persson i förlängningens nionde min genom att snappa åt sig en boll som gästernas försvar schabblat med. Rundviksgrabbarna var väl värda segern. Man hade matchen ingenom ett markant grepp om spelet och gästernas farligheter bestod av ströanfall. Rundviks försvar spelade gediget och en särskild eloge bör ges och Hammarström som skötte sig briljant. I kedjan gjorde Arne Molander en fin hemmadebut i A-laget.

Örträsklaget hade även ett fint för-svar. Bäst var länge ch Astergren och vb Axel Jonsson. I kedjan var Laurentz Thorén den bäste. Noteras kan att Rundvik hade ett off-sidemål i första halvlekens början och ett under första delen av förlängningen. Gästerna hade ett off-sidemål under andra halvlek.

**Sprit-vurpa
vid Baggård**

Vid 18-tiden på torsdagskvällen körde en bilist i stark fart av vägen Olofsfors-Nyåker i trakten av Baggård. En del smärre person-skador samt skador på bilen uppstod.

Föraren doftade sprit, och blod-prov togs. 27.5.1960

28.5.1960
**Dagens ungdom
diskussionsämne
i Nordmaling**

På initiativ av landsfiskal Lennart Levander hölls häromdagen ett sammanträde med företrädare för den ungdomsfostrande verksamheten inom Nordmalings kommun. För skolan svarade skolstyrelsen ordförande S. Nilsson, förste rektor Felix Innergård, rektor Håkansson samt tillsynslärarna Eidenvall och Nordbrandt, för barnavårds- och socialvårdsverksamheten komminister Östman, makarna Cederloo och Erik Karlsson.

Nordmaling har prima ungdom. Där om råder inget tvivel. Emellertid finns tendenser till en försämring. Statistiken visar, att allt icke är helt tillfredsställande. Det gäller därför att ha uppmärksamheten riktad på ungdomsfronten. Behöver något göras och i så fall vad? På den frågan gavs många synpunkter.

För skolorna gäller ordningsföreskrifter, dels de som meddelas i gällande stadgar, dels de särskilda ordningsföreskrifter, som beslutas för de skilda läroanstalterna. Utfärdande av regler för eleverna att gälla utanför skolområdet, alltså för deras fritid, medger ej gällande stadgar. Men ansvaret är ofrånkomligt, vilket också skolöverstyrelsen nyligen betonat i ett cirkulär angående skolans fostrande verksamhet. Enligt läroverks- och folkskolestadgarna och motsvarande stadgbestämmelser för andra skolformer gäller att lärjunge bl. a. skall visa vördnad för allmän lag och fastställd ordning, iakttaga ett värdat och anständigt uppförande, jämväl utom skolan liksom under ferietid, samt avhålla sig från sådana nöjes- och njutningsmedel, som kan inverka menligt på hans kroppsliga eller andliga utveckling och hälsa.

Misstolkad frihet

Det meddelades, att skolchefen erhållit skolstyrelsen uppdrag att utarbeta ett förslag till vissa råd och anvisningar för skolans ungdom. Meningen är, att dessa råd skriftligen meddelas hemmen. Det är av värde, att hem och skola enas om vissa normer för de ungas fostran. Vid debatten framhölls av flera deltagare hemmens stora roll. Den frihet för den enskilde, som i så många sammanhang i vår tid predikats, har av många misstolkats. Den frihet, som gäller, är frihet under ansvar.

Polismaktens roll kom naturligt nog ofta på tal. Den patrullerande verksamheten rekommenderades, liksom kontrollen över biograföreställningarna. Det sena utespringet och minderårigas bevisande av barnförbudna filmer är förkastligt. Barnen ska inte behöva säga:

— Varför får vi inte vara ute, eller gå på bio, när den och den får?

Vidare undrades, om inte bättre filmer står till buds. De allra flesta har åtminstone på affis-

cher na mordvapen. Vilken mentalitet ingjutes i de unga på detta sätt? Det är uppenbart, att biografägaren har ett stort ansvar.

Vad göra? Den planerade ungdomsgården är välkommen, så också gymnastikbyggnaden. Stora ansträngningar görs för att åstadkomma större trivsel, inte bara för skolans ungdom utan även för annan ungdom och även för de äldre.

För gott om pengar

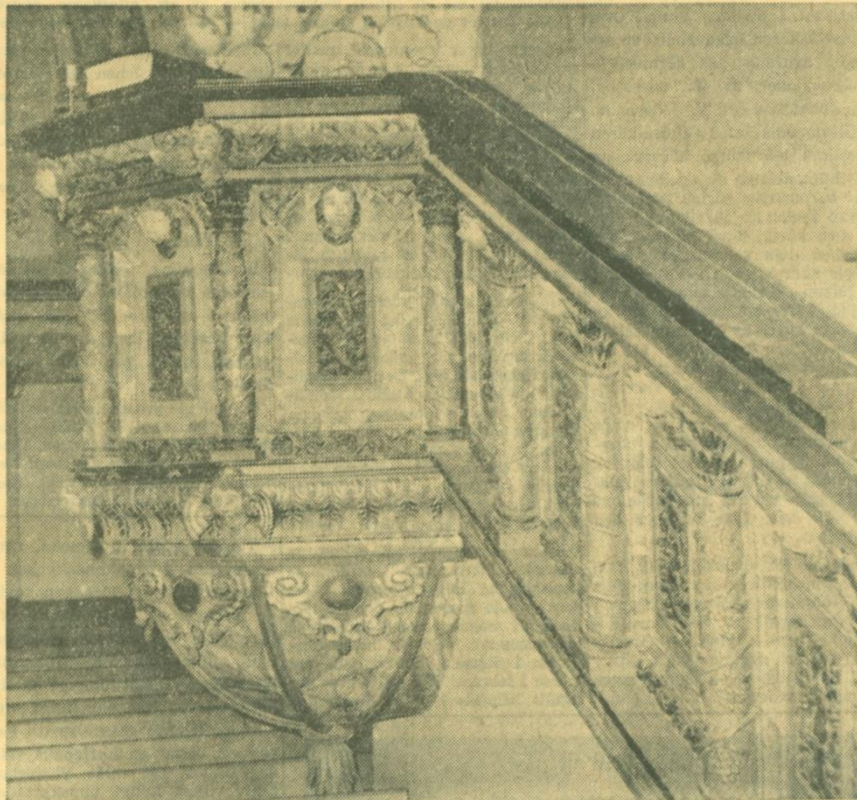
Många andra synpunkter framfördes under den närmare tre timmar långa debatten. Utnyttjas inte åtalseftergiftarna i alltför stor omfattning? Bevaras inte demokratin bäst, om fastare tyglar brukas? Unga människor gil-

lar i grund och botten disciplin. Det gäller skolan, det gäller idrotten o. s. v. Många unga har alltför gott om pengar, och så frågar kamraterna, varför inte de får lika mycket att handskas med. Det är mycket, som lockar vår tids ungdom.

Något samarbetsorgan mellan organisationer med ungdomsfostrande verksamhet ansåg de församlade inte skulle behövas. Men det stod klart, att sammankomster av detta slag är nödvändiga — synnerhet om påtagliga positiva resultat kan vinnas.

F. Ig

"Träbiskopen" från Mullsjö, en förnämlig träsnidare

Del av Grundsunda kyrkas predikstol av samme man, förmodligen ganska lik den han tillverkade för Nordmalings kyrka.

NORDMALINGS KYRKA har haft en förnämlig predikstol av den numera vitt kände och uppskattade träsnidaren Anders Olsson från Mullsjö by i Nordmaling. "Träbiskopen" kallades han av sina samtida och det hedersnamnet har han fått behålla. Han är mästare till en hel rad kyrkoinredningar i Norra Ångermanland.

Anders Olsson härstammar enligt anteckningar i tiondelängder från Nordmaling socken, är född 1715 i Mullsjö och fadern hette Olov Davidson. Denne Anders Olsson flyttade till Grundsunda 1745 och återfinnes i Grundsundaböcker 1767 och fram till 1771. Han antas ha dött omkring 1777. Han var bosatt i Lakamarks by.

I en artikel i VK den 21 maj redogjordes för Nordmalings kyrkas historia. Därvid nämndes att den undergick reparation i mitten av 1700-talet. Den fick då en ny predikstol, som snidades av en skicklig träsnidare från Mullsjö, "träbiskopen" Anders Olsson. I denna artikel berättas om hans liv och verksamhet.

små vingar. Dessa älskade han att utplacera i riklig mängd på sina kyrkoinredningar. Till Nordanskogsskolan räknades också snickaren och torparen Emanuel Lundgren, kallad Manel i Lakamark.

Den predikstol av "träbiskopens" hand som Nordmalings kyrka erhöll i mitten av 1700-talet var placerad 10 alnar nedanför den nuvarande. Predikstolen fick stå kvar i kyrkan i närmare 100 år. Den beskrives ha haft himmel och varit prydd med rika bildhuggerier.

Vilket öde predikstolen gick till mötes kan man läsa i ett utdrag från en sockenstämma hållen den 28 aug. 1854: "Kyrkoherden hemställde till sockenstämman om inte skäl finnas, att i stället för att reparera den gamla predikstolen låta den ingå i överenskommelsen med artisten Hofrén om erhållande av en ny predikstol. Dessutom uttalade kyrkoherden den önskan, att då nu kyrkans inredning undergår en så fullständig förbättring, att det ena måtte komma att stå i förhållande till det andra. Ny predikstol blev också förfärdigad."

Vid kyrkans invigning ytttrade prostén Anders Sidner från Grundsunda:

"Kyrkan är uppförd af sten med trävalf har nyligen undergått en grundlig reparation i förening med målning, förgyllning och dekorer i allmänhet så att hon, efter att under de senare tiderna hafva varit mörk och otrevlig nu erhållit ett både ljust och glatt samt värdigt inre, hvarvid företrädesvid utmärka sig predikstolen, altaret med målningar och läktarens bröstvärn, som alla äro smakfullt arbetade och rikt förgyllda".

NAGRA RESTER AV den gamla predikstolen finnas bevarade, nämligen ett vackert kerubhuvud med nedtill volutformade små-moln, sex överstycken tresidiga med skurna sidovoluter och knoppar med vriden spira, målade och förgyllda med en längd av 65 cm, sex understycken liknande de förra men mindre och utan knopp, målade och förgyllda, fyra prydnadsknoppar med spiraler samt två lösa spiraler, en prydnadsknopp med sjusidig platta.

Defta är predikstolens öde i Nordmaling. Den var dock förfärdigad av en av dess söner, vars namn gått till eftervärlden. Säkert har det inom Nordmaling funnits möbler av samma konstnärs hand. I Örnsköldsviks hembygdsmuseum finnes två vackra skåp, det ena funnet uppe i lappmarken.

E.-e.

55 gråmössor i Nordmaling

Till vaders går Barbro Jakobsson, Hallen.

I Nordmaling stormade på lördagen 55 nya gråmössor ut mot vältande anhängare och mot blommor och åter blommor. Stackars trädgårdsmästare och blomsterhandlare. Kombinationen realexamen och mors dag är nog inte så lyckad för deras vidkommande.

Alla klarade sin examen och omedelbart efter det att de sista hindren i muntan klarats av bar det iväg runt samhället i triumftåg. Och så till sist en avslutande festmåltid på Stora Hotellet.

De nya gråmössorna;

Hilmar Assarsson, Angersjö, Anders Bohman, Nordmaling, Tore Brännlund, Hörnefors, Lars-Gunnar Danielsson, Hörnefors, Arnold Eklund, Sörmjöle, Anders Elfving, Hörnefors, Erik Gunnarsson, Hörnsjö, Jan-Erik Hellsvik, Hörnefors, Sune Lindgren, Norrbyskä, Lennart Malmgren, Håknäs, Sture Asberg, Kråken, Olof Öberg, Håknäs, Astrid Ahl, Hörnefors, Elisabeth Andersson, Hörnefors, Gunborg Bergström, Hörneå, Elisabeth Bohman, Nordmaling, Anitha Edlund, Lögdeå, Barbro Englund, Norrbystrand, Gunnel Eriksson, Öre, Inga-Britt Jonsson, Bjenberg, Gunilla Karlsson, Nordmaling, Märta Magnusson, Hörnefors, Anette Nyman, Hörnefors, Berit Olofsson, Hörnefors, Anna-Lena Sandman, Lögdeå, Solveig Stecksén, Hörneå, Inga Söderlind, Olofsfors, Monica Westman, Hörnefors, Lars Liljedahl, Nordmaling, Jan Lindvall, Nordmaling, Jan-Oyf Mikaelsson, Nordmaling, Ronny Nygren, Lögdeå, Inge Samuelsson, Nordmaling, Håkan Sjöström, Norrfors, Claes Strömquist, Hallen, Jämtland, Britta De German, Rundvik, Britt-Marie Grundström, d.o., Birgitta Holmgren d.o., Birigitta Karlsson d.o., Berit Strandberg, Nordmaling, Eva Taflin, Nordmaling, Ulla Wikman, Nordmaling, Ulla Åström, Rundvik.

Handelslinjen:

Ulf Edström, Norrby, Höök, Hörnefors, Charles Lundström, Lögdeå, Ingvar Mostrom, Nordansjö, Eva Ahlgren, Nordmaling, Margaretha Edlund, Hörnefors, Barbro Jakobsson, Hallen, Ulla-Britt Jacobsson, Hörnefors, Aina Jonsson, Bagård, Britt-Marie Lindberg, Gräsmyr, Gunilla Nyberg, Nordmaling och Gun Pettersson, Ledusjö.

30.5.1960 — 1960

är diskuteras arbetsledareproblem av fr.v. Thure Holmgren, Umeå, kursledare intendent Alex Margulies, Stockholm, O-vik—Umeå distriktets ordförande Helge Stoltz, Alfredshem och Tycko Tegenfeldt, Hörnefors.

IFK Rundviks första poäng i division IV

Rundvik (VK) IFK Rundvik, som i sina tidigare tre matcher i serien div IV inte rosat marknaden och hittills varit poänglöst visade i helgen samma geist som i torsdags då man spelade örråsk ur DM-turneringen. I söndags tog rundvikselvan nämligen sina första två poäng i serien efter en dramatisk match mot gästande Blåvikssjön på Mannhemsborg. Resultatet blev 2-1 (1-0).

Med lite mera tur hade Rundviks ledning i halvtid kunnat vara betydligt större och Blåvikssjöns målvakt fick vara flitigt i elden. Målet gjorde centern Erik Eklund på en påpasslig nick efter en frispark.

Andra halvleken var bara några minuter gammal då gästerna fick en hörna som resulterade i kvittering till 1-1. Det blev kortslutning i Rundviks-försvaret och Blåvikssjöns center Lennart Eriksson fick bröstet in i en boll. Efter reduceringen läste sig spelet för hemmagrabbarna och till råga på allt blev Rundviksmålvakten Stefan Ekman så illa skadad, efter en duell att han fick lämna planen då 35 minuter av matchen återstod. Vb John Eriksson vaknade buren i fortsättningen och man spelade med 9 utespelare.

Rundviksgrabbarna skärpte sig så småningom storlart och tilltvang sig gästernas lilla övertag från halvlekens början. Vinstmålet gjorde unge yttaren Arne Molander på ett bra skott efter en hörna ungefär i mitten på halvleken.

Runo Hallberg, Umeå, dömde matchen bra inför en icke alltför stark publik i det vackra vädret.

Gästernas bästa spelare var tekniske centern Lennart Eriksson och i hemmalaget bör förutom segerskytten Arne Molander även alltid kämpastarke halven Hans Persson få beröm.

30.5.1960

Arbetsledare på konferens i Nordmaling

Ett 30-tal arbetsledare från Västerbotten och norra Angermanland strålade på lördag och söndag samman i Nordmaling för kursverksamhet. Kursen, som leddes av intendent Alex Margulies, PA-rådet, Stockholm handlade en rad aktuella spörsmål i arbetsledarnas selsättning.

På lördag öppnades kursen med ett föredrag av intendent Margulies, som talade om "Mannen i mitten — och hans arbete". Arbetsledaren utgör nämligen i det dagliga värvet liksom en förmedlande länk mellan företagsledning och arbetare. En mellanställning som kan vara svår nog att bemästra. Och som framför allt skapar en massa problem. Det fick man sannerligen belägg för under ett spel, som bar namnet "Persson, chefen och fackföreningen" — ett triangelndrama.

På söndag fortsatte kursverksamheten hela dagen, med gruppdiskussioner, föredrag, spel och slutligen en sammanfattning. Kursledaren slog fast att kursen varit lärorik, ja så bra att den måste betecknas som en av de bättre i sitt slag.

De olika arbetsledarna representerade tillsammans nära 20-talet företag inom södra Västerbotten och norra Angermanland.

30.5.1960

Nya skolan. I bakgrunden Nyåkers kyrkspira.

30.5.1960

Nordmaling avfestade tre nya kommunbyggen

Nordmalings kommun samlade 50-talet entreprenörer och byggare till fest på fredagkväll. Det var taklagsöl, eller rättare sagt taklagsmiddag för tre nya kommunbyggen. En ny skola i Nyåker för 350.000 kr, ett stiftelsehus, det första i sitt slag i Rundvik, samt vattentorn i Rundvik. Stiftelsehuset beräknas kosta 700.000 kr och vattentornet drygt 200.000 kr.

Den nya skolan i Nyåker innebär i första hand att den gamla nästan fallfärdiga skolan ställs åt sidan. Flyttningen blir enkel, nästan bara tvärs över gatan. Det sker i samband med nya läsårets början i augusti. Då får Nyåker en riktigt fin skolbyggnad och Sven Svensson, Nyåkers representant i skolstyrelsen, kan dra en lättnadens suck. Han har kämpat friskt i skolstyrelsen de senaste åren, och nu är målet inom synhåll.

Blir skolan för liten?

Den nya skolan har byggts i enlighet med rent statistiska uppgifter om utvecklingen på skolområdet i Nyåkersbygden. Tre lärosalar anses vara tillräckligt om något år. Men i starten blir det vissa svårigheter. Det behövs faktiskt fem lärosalar för att få det hela att gå ihop. Men såväl skolstyrelsen, som tillsynslärare Olof Lundqvist och rektor Rolf Håkansson för det obligatoriska skolväsendet, anser att man kan lösa uppgiften med hjälp av en del omdisponeringar av utrymmena i nya skolbyggnaden. Magister Lundqvist gläds inte minst åt en rymlig, ljus och trevlig gymnastiksal.

En vit fläck kvar

— Håknäs

Men skolkartan i Nordmaling har trots allt ytterligare en vit fläck kvar — Håknäs. Det skymtade fram i det tal som hölls på Levar hotell i samband med taklagsfesten av skolstyrelsens ordförande, nämndeman Sigfrid Nilsson och av skolchefen, rektor Felix Innergård. Vi undrar inte på att man håller på att förlora humöret i Håknäs var deras kommentarer. En snar lösning blir nödvändig. Liksom de många byggen som väntar vid högstadiet metropol på Vallen i Nordmaling. Tillhoppa byggen under närmaste decenniet för bortåt 5 milj. kr.

H B

Husum-par segrade i Nordmalings bil-OT

5.1960

Vi har haft en trevlig dag, tyckte den här sextetten om Nordmalings MHF:ares bilorientering. Från v. är det Gerdis, Martha, Haldo, Arne, Inger och Britt alla med Jonsson som efternamn och hemmahörande i Norrbyn.

Fru Ingrid Edlund, Husum, med make Allan som kartläsare tog hem segern i Nordmalings MHF:s bilorientering på söndag. Med en poäng distanserade orienteringsvane Evald Eriksson, Norrbyn, vilken som vanligt hade sonen Jan Erik vid kartan. Med sina fem respektive sex prickar kom de långt före övriga i protokollet.

Tävlingen var trevlig och det var idel nöjda deltagare som samlades vid målet MHF:s egen stuga vid Norrsjön. Visst fanns det en del att diskutera om de 30 kontrollerna, av vilka fem var hemliga tidskontroller, men banläggarna Alvar Bäckström

och Gunnar Westerlund klarade sig fint mot kritikerna och är välkomna igen med liknande tävlingar. Banan mätte 7,6 mil och gick genom värfagra nejder över Brattfors, Örsbäck, Högbränna, Nyåker och Sunnansjö.

Resultat:

1) Ingrid Edlund, Husum (Allan Edlund) 5 prickar 2) Evald Eriksson, Norrbyn (Jan Erik Eriksson) 6 3) Yngve Jonsson (Karl Gustaf Lindgren) 16 4) Stig Forslund, Nordmaling (Margit Forslund) 33 5) Helge Grundberg, Husum (Stig Holmberg) 39 6) Ebbe Sandström, Umeå (Åke Hjalmarsson) 42 7) Gösta Eriksson, Umeå (Uno Wallgren) 45 8) Ivar Höjer, Norrbystrand (Mimmi Höjer) 51 9) Arne Jonsson, Norrbystrand, (Haldo Jonsson) 56 10) Gustaf Robertsson, Djupsjö (Lars Olof Åström) 64.